

Complexnummer: 523116

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

-

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

523117, 523118

Woonplaats

Beusichem

Gemeente

Buren

Provincie

Gelderland

Locatie van het hoofdoject

Lekdijk West 1, 4112 PD te Beusichem

Complexomschrijving

Inleiding

Complex, bestaande uit een DIJKMAGAZIJN annex DIJKWONING en een PEILSCHAAL uit de tweede helft van de 19de eeuw. Het gebouw is in drie fasen tot stand gekomen. Het oudste onderdeel is het magazijn, dat vermoedelijk kort na 1861 is gebouwd. Vervolgens is aan de linker zijde van het magazijn een kamer voor de dijkgraaf toegevoegd. Tot slot is het pand aan de achterzijde van deze kamer uitgebouwd voor permanente bewoning. Rechts naast het magazijn is tegen het dijklichaam een rechthoekige bak aangelegd ten behoeve van de opslag van zand. Het complex bevindt zich aan het noordwestelijk uiteinde van de langgerekte dorpskern Beusichem bij de kruising van de Lekdijk, de Veerweg en de Smalriemseweg. Het dijkmagazijn annex dijkwoning is binnendijks gesitueerd tegen en gedeeltelijk in het dijklichaam. De voorbouw ligt met de nokas van het zadeldak evenwijdig aan de Lekdijk. Het achterhuis is met de nokas van het aangekapte schilddak loodrecht hierop geprojecteerd. Schuin tegenover het dijkmagazijn bevindt zich in het buitentalud van de Lekdijk de peilschaal.

Het complex bestaat uit de navolgende onderdelen: 1. DIJKMAGAZIJN annex DIJKWONING (XIXB); 2. PEILSCHAAL (XIXB).

Waardering

Complex, bestaande uit een DIJKMAGAZIJN annex DIJKWONING en een PEILSCHAAL uit de tweede helft van de 19de eeuw.

- Van architectuurhistorische waarde als typologisch goed en herkenbare voorbeelden van 19de eeuwse bouwwerken ten behoeve van de waterbeheersing en het dijkonderhoud in het Gelderse rivierengebied. Door de gewijzigde beheersmethoden hebben dergelijke in onbruik geraakte complexen zeldzaamheidswaarde. Onderhavig complex is van bijzondere waarde vanwege de combinatie van magazijn, dijkwoning en peilschaal. De complexonderdelen zijn functioneel opgezet en redelijk gaaf bewaard gebleven qua hoofdvorm, gevelindeling en materiaalgebruik.
- Van cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een landschappelijke ontwikkeling, in casu de vroegere wijze van waterbeheersing en dijkonderhoud in het Gelderse rivierengebied. De watersneden van 1855 en 1861 zijn de directe aanleiding geweest voor de bouw van onder andere dijkmagazijnen.
- Van stedenbouwkundige waarde als essentieel onderdeel van het historisch gegroeide rivierengebied, waarin de bouwwerken voor de waterbeheersing en het dijkonderhoud een beeldbepalende rol spelen. Het magazijn met de dijkwoning en de peilschaal vormen een waardevol ensemble op een strategische plaats aan de Lekdijk.

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 523117

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	17 september 2001
Kadaster deel/nr	82862/182

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Beusichem	Buren	Gelderland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Beusichem	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Beusichem	E			1073

*Omschrijving***

Omschrijving

DIJKMAGAZIJN annex DIJKWONING van twee bouwlagen en zolder op L-vormig grondplan.

Het DAK bestaat uit een zadeldak met een aangekapt schilddak aan de achterzijde. De nokhoogte van beide onderdelen is gelijk. Het langgerekte zadeldak van de voorbouw is gedekt met betonpannen. Het dakoverstek aan de korte zijden rust op bewerkte klossen en is afgezet met windveren. Het aangekapte schilddak van het achterhuis is gedekt met gesmoorde tuiles du Nord. Uit dit dak steken twee gemetselde schoorstenen omhoog.

De dakgoten zijn niet oorspronkelijk.

De bakstenen GEVELS zijn in kruisverband gemetseld. De drie opeenvolgende bouwfases zijn in het metselwerk herkenbaar. Het MAGAZIJN heeft aan de straatzijde twee segmentboogvormig afgesloten dubbele deuren (opgeklampte kraaldelen). De gemetselde bogen zijn gepleisterd. De ventilatieroosters in de gecementeerde plint zijn dichtgezet. De vloer van het magazijn bevindt zich op de hoogte van de dijk kruin. De rechter zijgevel van het magazijn heeft in het midden een groot rondboogvenster met persiennes. In de linker zijgevel van het magazijn, thans scheidingsmuur tussen magazijn en woonhuis, is nog eenzelfde rondboogvenster zichtbaar. In de achtergevel van het magazijn bevinden zich twee identieke rondboogvensters met persiennes. De gedeeltelijk in het dijklichaam opgenomen onderbouw heeft aan de achterzijde een houten deur tussen twee vensters. De deur geeft toegang tot een berging. Het rechter venster is rechthoekig van vorm met openslaande ramen. Rechts naast het magazijn is tegen het dijklichaam een rechthoekige bak gebouwd ten behoeve van de opslag van zand.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het flankerende WOONHUIS aan de linker zijde heeft aan de straatzijde een ingang die direct aansluit op het magazijn gedeelte. De ingang bestaat uit een deur van kraaldelen en een tweeruits bovenlicht, gevat in een kozijn met kwartrond-hoekprofiel. Het merendeel van de gevelopeningen in het woonhuis hebben een licht getoogde bovenzijde en worden ontlast door een strek. Naast de ingang bevindt zich een zesruits schuifvenster met weldorpel. De linker zijgevel van het voorhuis heeft één vensteras met gelijkvloers een identiek zesruits schuifvenster, in onderliggende bouwlaag een vierruits schuifvenster en op zolderniveau een rondboogvenster met persiennes. Het hierop aansluitende achterhuis heeft twee vensterassen: een houten deur met bovenlicht, een vierruits schuifvenster, een zesruits schuifvenster en een smal venster met valraam. Het achterhuis heeft aan de achterzijde twee gewijzigde ramen en een deur.

De RUIMTELIJKE INDELING bestaat in hoofdlijnen uit een rechthoekige magazijnruimte met flankerende gang en voormalige dijkgraafkamer. Gelijkvloers bevindt zich in het achterhuis een slaapkamer. De onderliggende bouwlaag heeft in het voorhuis een berging, een slaapkamer, een badkamer en een keuken. Ter plaatse van de badkamer bevond zich vermoedelijk een trap naar de bovenliggende gang. Het achterhuis biedt nog plaats aan een dwarsgang en een woonkamer. In de kamer van de dijkgraaf zijn de houten lambrizing en een zwart marmeren schoorsteenmantel bewaard gebleven.

Waardering

DIJKMAGAZIJN annex DIJKWONING uit de tweede helft van de 19de eeuw.

- Van architectuurhistorische waarde als typologisch goed en herkenbaar voorbeeld van een dijkmagazijn annex dijkwoning die in de tweede helft van de 19de eeuw in het Gelderse rivierengebied gebouwd werden ten behoeve van de waterbeheersing en het dijkonderhoud.

Door de gewijzigde beheersmethoden hebben dergelijke in onbruik geraakte gebouwen enige zeldzaamheidswaarde. Het magazijn is van bijzondere betekenis omdat hieraan een waakfunctie is gekoppeld in de vorm van het dijkwoning. Het gebouw is functioneel opgezet en redelijk gaaf bewaard gebleven qua hoofdvorm, gevelindeling en materiaalgebruik.

- Van cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een landschappelijke ontwikkeling, in casu de vroegere wijze van waterbeheersing en dijkonderhoud in het Gelderse rivierengebied. De watersneden van 1855 en 1861 zijn de directe aanleiding geweest voor de bouw van een tweede generatie dijkmagazijnen in Gelderland.

- Van stedenbouwkundige waarde als essentieel onderdeel van het historisch gegroeide rivierengebied, waarin dijkmagazijnen en dijkhuizen een beeldbepalende rol spelen. Het object vormt samen met de peilschaal een waardevol ensemble op een strategische plaats aan de Lekdijk.

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Opslag

Woonhuis(K)

Functie

Magazijn

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 523118

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	17 september 2001
Kadaster deel/nr	82863/1

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Beusichem	Buren	Gelderland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Beusichem	in het buitentalud

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Buren	M			1263

*Omschrijving***

Omschrijving

In het buitentalud van de Lekdijk opgenomen PEILSCHAAL, bestaande uit een nagenoeg rechthoekig ommuurd verzamelbekken voor water waarin een hardstenen paal. De in kruisverband gemetselde muur is voorzien van hardstenen afdekplaten. Vanaf de dijk gezien staat de hardstenen peilschaal opgesteld tegen de achterwand van het verzamelbekken. De rechthoekige peilschaal heeft een halfronde kop. Aan de voorzijde is met streepjes een verdeling aangebracht tot 70 boven NAP.

Waardering

PEILSCHAAL uit het laatste kwart van de 19de eeuw.

- Van architectuurhistorische waarde als typologisch goed en zeldzaam voorbeeld van een instrument voor het meten van de waterstanden. Dergelijke objecten werden in de tweede helft van de 19de eeuw in het Gelderse rivierengebied gebouwd ten behoeve van de waterbeheersing. Het functioneel opgezette object is redelijk gaaf bewaard gebleven qua hoofdvorm en materiaalgebruik.
- Van cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een landschappelijke ontwikkeling, in casu de vroegere wijze van waterbeheersing in het Gelderse rivierengebied. De watersneden van 1855 en 1861 zijn de directe aanleiding geweest voor de bouw van dergelijke meetinstrumenten in Gelderland.
- Van stedenbouwkundige waarde als essentieel onderdeel van een historisch waardevol ensemble ten behoeve van de waterbeheersing en het dijkkonderhoud op een strategische plaats aan de Lekdijk.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
-----------------------	---------------------	----------------

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Weg- en waterbouwkundige werken

Waterweg, werf en haven

Peilschaal